

Open brief aan de minister van Financiën: ontwar de knoop rond auteursrechten!

Vlaamse kranten lijken almaar meer op elkaar
VVJ steunt freelancers in conflict met de fiscus
RSZ mag sociale bijdragen heffen op auteursrechten
Besparingen bij VRT treffen ook de Nieuwsdienst
En UA-prof Peter Van Aelst brengt verhouding pers-politiek in kaart

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 183 - 24 oktober 2014 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto Laurie Dieffembacq /Belga)

UIT DE VVJ

Open brief aan de minister van Financiën 3

ACTUEEL

Vlaamse kranten lijken steeds meer op elkaar 4
 VVJ steunt journalisten in conflict met fiscus 5
 Voor Hof van Cassatie zijn auteursrechten 'loon' 5
 VVJ laakt spreekverbod voor advocaten 5
 Besparingen bij VRT treffen ook de Nieuwsdienst 6-7
 Media beïnvloeden politiek (maar anders dan gedacht) 8
 Peter Van Aelst over de mediatisering van de politiek 9

SERVICE

VVJ-mandaten in Raad voor de Journalistiek: oproep 4
 Van VVJ naar VVOJ: een kleine stap 5
 MediAcademie: vormingen voor freelancers 7
 MediaCafé over journalistiek & experts 13
 VVOJ-Conferentie Onderzoeksjournalistiek 16

IN GESPREK

Anne-Lize Vancaenem van de JAM 10-11

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Klacht van Ann Vandeweyer tegen Joepie 13

MENS ACHTER HET NIEUWS

Veerle Janssens, eindredactrice bij *De Tijd* 14

ONDER EMBARGO

15

De Morgen kreeg op 7 oktober een grondige facelift. De papieren krant omvat voortaan een dagelijkse bijlage op klein formaat, Cult. Maar uitgever De Persgroep zet vooral in op de nieuwe website van de krant. Die kreeg "een moderne en gebruiksvriendelijke look & feel", die ook wordt doorgetrokken naar een nieuwe app. Abonnees kunnen daarop alle artikelen raadplegen. Site en app bieden daarenboven stukken aan uit *De Volkskrant* en *The New York Times*. In een aparte Plus-zone kunnen abonnees verder terecht voor cadeaus en voordelen.

Adjunct-hoofdredacteur Brecht Decaestecker: "Met onze nieuwe website zetten we een gigantische stap vooruit. Dit zal ons in één klap van de staart van het peloton naar de kop ervan piloteren." Ook inhoudelijk werden de zaken bij *De Morgen* opnieuw op scherp gesteld. Dat gebeurde onder het motto POET, wat staat voor Progressief, Onbevangen, Empathisch en Triggerend.

(Foto Geert Vande Velde /*De Morgen*)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE
Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS
Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT
Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN
Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE
Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK
Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Open brief van de VVJ aan de nieuwe Belgische minister van Financiën, Johan Van Overtveldt

Geachte heer minister van Financiën,
Beste ex-collega,

Wetgeving wordt vaak met de beste bedoelingen gemaakt. Maar soms gebeurt het dat de effecten kwalijker zijn dan de intenties goed waren. Dat is momenteel het geval met een wetswijziging uit 2008, die een fiscaal voordeelregime in het leven riep voor auteursrechten. Een uitstekend initiatief, dat heel wat creatievelingen soelaas biedt, als ze pas na enkele jaren noeste arbeid – en dan in één keer – de financiële vruchten plukken van hun werk. Alleen, ook journalisten zijn auteurs, en genieten – in het verlengde van hun werk en de prestatievergoeding daarvoor – auteursrechten. En dus is de vraag in hoeverre ook de uitgevers van nieuwsmedia hun journalisten in voordelige auteursrechten kunnen vergoeden.

De VVJ heeft met de Vlaamse krantenuitgevers in 2010 een protocol ondertekend, waarin ze voor de betalingen aan freelancejournalisten een verhouding 70% honorarium (in het fiscale jargon 'baten') en 30% auteursrechten afspraken. Weliswaar zou die conventie slechts worden toegepast na groen licht van de overheid. En dat is er jammer genoeg nooit gekomen. Het enige signaal dat opeenvolgende ministers van Financiën hebben gegeven, was dat vergoedingen die eerder voor werk werden betaald, niet in auteursrechten konden worden omgezet.

Even jammer is dat de uitgevers de conventie nooit hebben willen toepassen als voorlopig *gentlemen's agreement* met de VVJ. Integendeel, plots begonnen de Vlaamse mediabedrijven hun freelancers her en der volledig in auteursrechten te vergoeden. Precies iets waar de VVJ altijd voor waarschuwde, gelet op de vermelde ministeriële verklaringen. Wellicht is de onuitgesproken bedoeling van de uitgevers om, gelet op het fiscale voordeel voor hun journalisten, de vergoedingen aan hen laag te kunnen houden.

Dat was dus, zoals de VVJ altijd vreesde, zonder de fiscus gerekend. Lokale belastingcontroleurs en de BBI bedenken journalisten dezer dagen voluit met rechtzettingen en zelfs boetes voor frauduleuze aangifte. De integrale aangifte van hun inkomsten als auteursrechten wordt radicaal verworpen. Voor de betrokkenen lopen de vorderingen op tot ettelijke tienduizenden euro's, en voor meer dan één journalist leidt het tot een gedwongen stopzetting van zijn journalistieke activiteit.

Geachte heer minister van Financiën, beste gewezen collega, als geen ander weet u hoe het in de media en journalistiek toegaat. Daarom aan u de vraag om hoogdringend een oplossing te creëren voor de pijnlijke situatie waarin al te veel journalisten zijn terecht gekomen. Meteen vragen we u om ook heel de chaos rond de fiscaliteit van auteursrechten voor loontrekkende journalisten uit te klaren. De VVJ houdt zich, zoals voorheen, warm aanbevolen om hieraan mee te werken.

de Raad van Bestuur
van de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ)

Mediacrisis leidt tot minder diverse krantenberichtgeving

Pol Deltour

De concentraties en rationalisering bij de kranten leiden ertoe dat ze almaar meer dezelfde nieuwsverhalen brengen. Vooral voor de drie titels van De Persgroep was dat het voorbije decennium het geval.

Een en ander blijkt uit wetenschappelijk onderzoek van het Steunpunt Media, uitgevoerd door de Universiteit Antwerpen. Aanleiding voor het onderzoek zijn de veranderingen in het Vlaamse krantenlandschap: concentraties (De Persgroep, Mediahuis), afslankingen van redacties, de digitalisering (die imitatie makkelijker maakt). Steunpunt Media ging na of de Vlaamse kranten in 2013 meer op elkaar geleken dan in 2003. Artikels, nieuwsverhalen en thema's uit telkens één week in elk jaar werden naast elkaar gelegd. De conclusie is dat er wel degelijk een convergentiebeweging plaatsvindt in de berichtgeving – ook al is die tendens niet heel sterk en moet ze worden gnuanceerd.

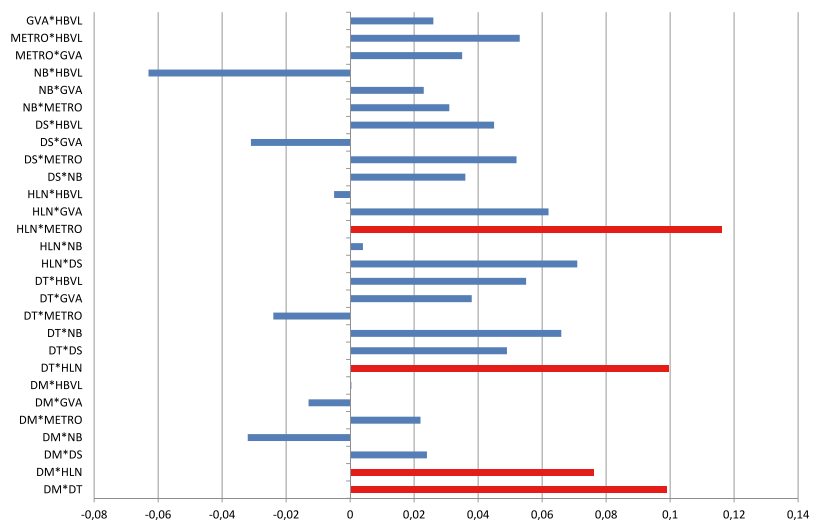
economisch nieuws en daardoor opvallend naar de andere kranten toegroeit.

Letterlijke artikels daarentegen worden in 2013 niet méér van elkaar overgenomen dan in 2003. Wel nemen kranten vandaag artikels met meer diverse thema's van elkaar over. Waar bijvoorbeeld *De Standaard* en *Het Nieuwsblad* in 2003 nog vooral sportartikels identiek publiceerden, doen ze dat in 2013 over allerlei onderwerpen.

Hoe dan ook schrijven kranten vaker over dezelfde nieuwsverhalen, wat ten koste gaat van de inhoudelijke diversiteit. Die tendens blijkt het sterkst bij de kranten van De Persgroep, waar *De Morgen*, *De Tijd* en *Het Laatste Nieuws* meer en meer dezelfde nieuwsverhalen brengen (zie grafiek). Voor de gevolgen van de fusie-operatie Mediahuis op de nieuwsdiversiteit is het wachten op vervolgonderzoek.

Ook qua algemene thema's zijn kranten tussen 2003 en 2013 meer op elkaar gaan gelijken. Kranten bewegen weg van hun oorspronkelijke thematische profiel en schrijven vaker over dezelfde onderwerpen, aldus onderzoekster Kathleen Beckers. Dat geldt ook voor *De Tijd*, die minder sterk focust op

Vershil 2003-2013 qua verhalen

Oproep: nieuwe samenstelling Raad voor de Journalistiek

De VVJ is nog op zoek naar enkele collega's die een mandaat willen opnemen in de Raad voor de Journalistiek voor de periode 2015-2018. Elk mandaat betreft zowel de eigenlijke Raad voor de Journalistiek als de ondersteunende vzw. De eigenlijke Raad voor de Journalistiek komt om de maand bijeen, de beheerraad van de vzw twee keer per jaar.

De VVJ delegeert om de vier jaar tien journalisten naar de Raad: vijf effectieven en vijf plaatsvervangers (die laatste volgen de werkzaamheden evenwel op gelijke voet met de effectieven). Daarnaast stuurt de VVJ ook zes experts van buiten de nieuwsmedia naar de Raad (drie effectieven, drie plaatsvervangers). Telkens wordt een gelijk aantal leden aangewezen door de mediadirecties.

Kandidaten kunnen zich melden op het VVJ-secretariaat, dat ook beschikbaar is voor meer info.

VVJ steunt freelancers in conflict met de fiscus over auteursrechten

De VVJ heeft twee advocaten ingeschakeld om de freelancejournalisten bij te staan die worden teruggefloten door de fiscus nadat ze hun inkomen volledig in auteursrechten hebben aangegeven. Die groep groeit gestaag maar zeker aan, nu de BBI (Bijzonder Belastinginspectie) samen met lokale controleurs de belastingaangiften van journalisten systematisch screent. In veel gevallen zet de fiscus de aangegeven auteursrechten integraal om in beroepsinkomsten, wat tot fikse belastingverhogingen leidt. Daar wordt dan vaak nog een boete van 50% aan toegevoegd wegens frauduleuze aangifte. Voor de betrokken freelancers leidt dat tot aanzienlijke vorderingen, die in de tienduizenden euro's kunnen gaan.

Essentieel is dat alle betrokken journalisten binnen de maand aan de fiscus laten weten dat ze het niet eens zijn met de rechtzetting. Later kan dan ten gronde worden gepleit dat journalisten wel degelijk, naast een prestatievergoeding, een deel vergoeding voor de overdracht van auteursrechten genieten. Op hoeveel de verhouding komt, moet geval per geval worden bekeken en verdedigd tegenover de fiscus.

Hoe dan ook verwerpt de VVJ, zoals haar advocaten, elke boete voor frauduleuze aangifte. De uitgevers-opdrachtgevers hebben hun freelancejournalisten de voorbije jaren immers systematisch verplicht om hun vergoedingen volledig in de vorm van auteursrechten te aanvaarden. Ook de fiscale fiches van de mediabedrijven werden in die zin opgesteld. (PD)

Voor RSZ én Cassatie zijn auteursrechten loon, maar Vlaamse journalisten nauwelijks getroffen

Nog meer verwarring rond het juridische statuut van auteursrechten: nu heeft het Hof van Cassatie beslist dat auteursrechten sociaalrechtelijk als loon te beschouwen zijn. Dat betekent dat er sociale zekerheidsbijdragen moeten worden op betaald. Voor de uitgevers van nieuwsmedia komt het arrest hard aan. Zij speculeerden er immers op dat auteursrechten die ze aan journalisten betalen, niét onder het loonbegrip vallen. Dat zou hen toelaten om een serieuze besparing op de loonkosten te realiseren. Aan Franstalige kant was, met dat doel voor ogen, zelfs al een conventie ondertekend tussen dagbladuitgevers (JFB) en journalistenbond (AJP). Die zou, na groen licht van de overheid, een deel van de journalistenlonen omzetten in auteursrechten. Die conventie valt nu met het arrest van het Hof van Cassatie in het water.

Voor Vlaamse journalisten is de impact van het arrest minimaal of onbestaande. Loontrekkende journalisten die (ook) in auteursrechten worden vergoed, zijn er niet zoveel. En de auteursrechten in kwestie zijn zeer gering. Hoe dan ook is het de werkgever die verantwoordelijk is voor de correcte inhouding van sociale bijdragen op het loon. Als de RSZ straks dus tot een regularisering overgaat voor de voorbije drie jaar, zijn het de mediabedrijven die daarvoor moeten instaan.

Freelancejournalisten die in auteursrechten worden vergoed, hebben niets te vrezen. Het Cassatie-arrest betreft enkel loontrekkenden. De RSVZ (Rijksdienst Sociale Verzekeringen Zelfstandigen) erkent trouwens allang dat auteursrechten in het kader van een zelfstandige samenwerking niet meetel-

len als grondslag voor de sociale bijdragen van zelfstandigen. Weliswaar rijst nu de vraag of er mogelijk geen discriminatie is in de sociaalrechtelijke behandeling van auteursrechten voor loontrekkenden enerzijds, zelfstandigen anderzijds.

Evenmin is het arrest van tel voor reprografierechten, die journalisten ontvangen via de JAM. Die rechten zijn immers veeleer gelinkt aan een wettelijke licentie aan de gemeenschap om journalistiek werk te kopiëren, dan wel aan de arbeidsovereenkomst met een uitgever. (PD)

VVJ laakt spreekverbod voor advocaten op proces Sharia4Belgium

Advocaten mogen tijdens het hele proces over Sharia4Belgium, en ook nog daarna, geen verklaringen afleggen aan de media. Dat heeft de stafhouder van de Antwerpse balie, Kati Verstrepen, laten weten aan de plaatselijke advocaten. De Orde van Vlaamse Balies (OVb) steunt haar démarche.

De VVJ heeft haar ongenoegen kenbaar gemaakt. Het gaat wel degelijk om een inperking van de communicatievrijheid, die des te betreurenswaardiger is in een maatschappelijk relevante zaak als deze. Zeker wanneer het spreekverbod zich uitstrekt tot de behandeling in hoger beroep, gaat het om een ongeziene censuur.

Stafhoudster Verstrepen verwijst naar het (vorig jaar nog verstrengde) reglement over de omgang met de pers. Dat bepaalt dat processen in de rechtszaal, en niet in de pers worden gevoerd. Elders valt evenwel te vernemen dat de maatregel specifiek ingaat tegen de mediagenieke optredens van welbepaalde advocaten. Onder meer tijdens het proces-Aquino, kort te voren in Hasselt, gingen diverse raadsmanen hevig in de clinch in kranten en op tv.

De VVJ erkent dat advocaten, op basis van hun eigen deontologie, een zekere mate van discretie aan de dag moeten leggen. Ze vroeg de Vlaamse balies evenwel om inbreuken op dat principe individueel aan te pakken, en niet in de vorm van een algemeen spreekverbod voor alle advocaten. Daar zijn uiteindelijk noch de advocaten zelf, noch de pers, noch het grote publiek mee gediend. (PD)

Van de VVJ naar de VVOJ is maar een stap...

In het licht van de komende VVOJ-Conferentie Onderzoeksjournalistiek in Kortrijk op 7 & 8 november (zie achtercover van dit blad), kunnen VVJ-leden ook dit jaar weer aanspraak maken op een substantieel voordeel.

VVJ-leden kunnen, mits betaling van de helft van het VVOJ-lidgeld voor 2014 (of 20 euro), aan de conferentie deelnemen voor de VVOJ-ledenprijs van 225 euro.

Daarnaast engageren de gegadigden zich tot lidmaatschap van de VVOJ in 2015 (voor 40 euro).

Wie geïnteresseerd is in dit aanbod, meldt zich aan bij Marga Froom op secretariaat@vvoj.nl, met vermelding van het VVJ-lidnummer en 'aanbieding Kortrijk VVJ'.

Nieuwsredactie ontsnapt niet aan besparingen bij VRT

Luc Vanheerentals

De Vlaamse regering legt de VRT tegen 2019 een besparing op van 37 miljoen euro, waarvan al 18 miljoen in 2015 moet zijn gerealiseerd. Bij de Nieuwsdienst krijgt men stilaan een idee welke richting het uit gaat. Algemeen hoofdredacteur Luc Rademakers: "De opgelegde besparing is wat ze is: groot maar onvermijdelijk. Voor mij is vooral belangrijk dat VRT Nieuws kan blijven doen waarin het excelleert."

Bij de 128 jobs die de VRT tegen volgend jaar moet schrappen, zijn er ook enkele op de Nieuwsdienst. Hoeveel precies, daarvoor is het nog te vroeg. Evenmin is het voorlopig duidelijk in welke mate het gaat om journalisten of technici. Bij de Nieuwsdienst werken momenteel zo'n 430 mensen, technici inbegrepen.

Wat de programma's betreft zijn de voornaamste slachtoffers voor 2015 al bekend. De Canvasprogramma's *Login* – het actualiteitsprogramma met verhalen achter het grote wereldnieuws – en het *100-seconden Journaal* sneuvelen. Volgens Luc Rademakers heeft dat te maken met het feit dat Canvas in de toekomst vooral op avondprogrammatie inzet.

De cultuursite *Cobra.be* wordt geïntegreerd in *deredactie.be* en *canvas.be*. Wat dat precies betekent voor het aanbod en de werkgelegenheid, moet nog worden uitgeklaard. Bij Radio 2 wordt het programma *Avondpost*, dat tussen 16 en 18 uur uitgezonden wordt, voortaan centraal vanuit Brussel gemaakt. In het sportaanbod worden een reeks rechtstreekse uitzendingen geschrapt.

Opmerkelijk is dat ook *Villa Politica* het straks met minder technische ondersteuning zal moeten doen. VRT-hoofdredacteur Luc Rademakers: "Er is een zeker te besparen bedrag vooropgezet, maar de manier waarop we dat bereiken wordt de komende weken met de betrokken redactie besproken. Hoe dan ook zal de ingreep geen inhoudelijke weerslag hebben op het programma. Het wordt voor de ploeg helaas wel iets minder comfortabel werken. Bij *Villa Politica* hadden we de mogelijkheid om een snelle besparing te realiseren. Elders zitten we vast aan contracten die op korte termijn niet herzien kunnen worden. Dergelijke efficiëntie-oefeningen worden alleszins al jaren gemaakt voor alle programma's, en dat zal in de toekomst niet minder het geval zijn."

Digitaal aanbod

Ondertussen wil de VRT wel 8 miljoen euro investeren in verdere digitalisering. Dat geld gaat deels naar nieuwe technologische ontwikkelingen en uitbreiding van het nieuwsaanbod. Tegelijk worden 39 mensen aangeworven met een 'digitaal profiel', daaronder verstaan mensen die zowel handig zijn met digitale tools als beslagen in nieuws en actualiteit. "We hebben de afgelopen drie jaar op digitaal vlak enorme

stappen vooruit gezet", aldus Rademakers. "Kijk naar ons *Live Center* op *deredactie.be*, dat ononderbroken, 24 uren op 24 en 7 dagen op 7, het meest recente nieuws brengt. Dat *Live Center* bouwen we verder uit tot de ruggegraat van de Nieuwsdienst."

De kritiek van sommige commerciële media en politici op het digitale VRT-aanbod deert de algemeen hoofdredacteur niet. "We moeten af van het parochiale denken, en samen met onze Vlaamse mediacollega's een internetverhaal schrijven voor Vlaanderen. Want internationale spelers nemen hier tot 60 procent uit het advertentiebudget op websites. Ik voel dat hierover meer toenadering groeit. Momenteel lopen op dit vlak al wat samenwerkingsverbanden met commerciële media. VRT-Nieuws wil hierin alleszins meer nog dan nu een sectorversterkende rol gaan spelen."

De jongste maanden werden nog enkele andere vernieuwingen aangekondigd in de VRT-nieuwsprogrammatie. Zo worden de vaste correspondenten in Washington, Den Haag en Peking teruggeroepen. Rademakers: "Door het wegvallen van de huurgelden in die landen komen er meer middelen vrij voor nog meer buitenlandberichtgeving. Die middelen kunnen we nu soepeler gaan inzetten. Nieuws brengen in internationale context is en blijft de unieke positie van de VRT."

En dan is er ook nog de aangekondigde vernieuwing van Canvas. Met daarbij de vraag hoe het nieuwe nieuwsprogramma van 20 uur er vanaf 1 mei 2015 zal uitzien, en wat het journalistieke gehalte ervan zal zijn. Hoofdredacteur Rademakers: "We hebben hiervoor een kernteam samengesteld met uiteenlopende profielen en *skills*. Ik wil hen nu in alle creatieve vrijheid hun werk laten doen. Maar de lat ligt hoog, zeker en vast ook journalistiek."

Tim PAUWELS:

'Wat wil de maatschappij nog van ons?'

Medio oktober wezen de VRT-medewerkers en programmamakers er in een open brief op dat "door de geplande afbouw de VRT alleen maar slechter kan worden". Dat is ook voor de hele Vlaamse mediamarkt, de productiehuisen en de kijkers slecht nieuws, aldus de protestbrief. Volgens Tim Pauwels, voorzitter van de Redactieraad bij de VRT, wegen niet enkel de besparingsrondes zelf zwaar op de Nieuwsdienst, maar ook

Tim Pauwels (foto Belga)

Luk Vandenhoeck (foto Belga)

Luc Rademakers (foto Belga)

het voortdurend 'bashen' ervan. "Wat wil men nog van ons?", aldus Pauwels. "Weet men nog waar men naartoe wil met de VRT? Mogen wij nog succes hebben, of wordt dat morgen opnieuw een reden om verder te besparen?"

Op de Nieuwsdienst werd de afgelopen jaren al veel bespaard. Tim Pauwels: "De buitenwereld merkt dat niet, maar veel vertrekkers werden niet vervangen." De mogelijkheden om te besparen op de bezetting van de redacties hebben inmiddels hun limieten bereikt. "Op zichzelf komt het schrappen van *Login* en het *100 Journal* tegemoet aan wat de Redactieraad had gevraagd, namelijk veeleer schrappen in het aanbod dan met minder mensen en middelen hetzelfde werk blijven leveren." Over het aantal journalisten bij de openbare omroep blijken trouwens heel wat karikaturen te bestaan. Op de nieuwsdienst van de VRT werken in vergelijking met VTM en krantenredacties inderdaad meer mensen. Maar die bedienen wel drie verschillende media. Bovendien komt geen enkele andere redactie nog maar in de buurt van het aantal minuten dat de VRT-nieuwsdienst produceert. En tenslotte omvatten de VRT-cijfers altijd weer alle technici, wat voor andere redacties niet gebeurt.

Toch heerst momenteel veel onzekerheid bij het personeel. Zullen er journalistenjobs sneuvelen, en hoeveel? Maar Tim Pauwels stelt zich ook los van de besparingscijfers vragen. "Wat is bijvoorbeeld de journalistieke insteek van het Canvasprogramma dat vanaf volgend voorjaar in het slot van 20 uur wordt geprogrammeerd?" (LV)

Luk VANDENHOECK (ACOD-VRT): 'Er is nog niets beslist'

Luk Vandenhoeck, de immer strijdbare ACOD-secretaris bij de VRT, reageert kribbig op de vele uitspraken van politici en VRT-toplui, als zou de hele besparingsoperatie bij de

openbare omroep al rond zijn. "Er is nog niets beslist", aldus Vandenhoeck. "En zeker niet dat er 128 jobs zouden sneuvelen. Alles moet nog passeren in onderhandelingen met de vakbonden. En wees maar zeker dat ze nog niet van ons af zijn."

Volgens de ACOD-secretaris is het verhaal dat nu over de VRT wordt verteld zo weinig onderbouwd dat er nog veel kan worden teruggedraaid. "Intussen geeft de grote wazigheid wel aanleiding tot grote onzekerheid bij het personeel. De consequenties voor de Nieuwsdienst zijn nog allerminst duidelijk, maar hoe dan ook lijkt men ook hier jobs te willen schrappen." En dat op een ogenblik dat de werkdruk op de Nieuwsdienst als gevolg van het groot aantal programma's al zeer groot is. Vandenhoeck: "Ik heb daarom niets tegen het schrappen van *Login* en het *100-seconden Journal*, maar die journalisten moeten dan wel voor andere programma's worden ingezet. Verdere efficiëntie-oefeningen zijn gezien de vele inspanningen uit het verleden niet meer mogelijk."

En wat met het centraliseren van *Avondpost* op Radio-2 in Brussel? "Zeker in Antwerpen zal men tevreden zijn dat hierdoor de werkdruk afneemt", meent Luk Vandenhoeck. "Maar dit soort nieuws dicht bij de mensen lijkt mij toch echt wel een opdracht van de openbare omroep".

Dat de VRT meer jobs wil schrappen dan nodig om 39 bijkomende aanwervingen te doen voor de uitbreiding van het digitaal aanbod, vindt ACOD dan weer 'bizar'. "Als de Vlaamse overheid meent dat we hier meer inspanningen moeten doen, dan dient ze daarvoor meer geld vrij te maken." Vandenhoeck stelt zich tot slot vragen bij de besparingen bij *Villa Politica*. "Ik begrijp niet dat men dat programma uitgekozen heeft. Het is niet zo duur en men gebruikt toch geregeld opnames voor andere programma's? Of was het misschien de bedoeling om de politici wegens de besparingen wat te koeioneren?" (LV)

MEDICADEMIE Geschreven Pers i.s.m. VVJ

MEDICADEMIE: Opleidingen voor zelfstandige journalisten in samenwerking met VVJ

Zowel startende als gevorderde freelance-journalisten kunnen opnieuw gebruik maken van aangepaste (na)vorming via Mediacademie Geschreven Pers, het opleidingsproject van de Vlaamse geschreven-persuitgevers gesteund door de minister van Media. Deze opleidingscyclus wordt georganiseerd in samenwerking met VVJ.

LOCATIE	VVJ/Huis van de Journalist – Zennestraat 21 – 1000 Brussel
INSCHRIJVINGEN	Via mail naar info@mediacademie.be met vermelding van de opleiding (een of meerdere modules en/of basisvorming) en de volledige naam en opdrachtgever (uitgever) van de deelnemer. Inschrijvingen ten laatste vijf werkdagen voor start van de opleiding.
DOELGROEP	Vrije toegang na inschrijving voor alle journalisten die freelancen voor een Vlaamse kranten- of magazine-uitgever, aangesloten bij de associaties Vlaamse Nieuwsmedia, The Ppress, UPP of VUKPP.
INFORMATIE	www.mediacademie.be - info@mediacademie.be – (T) 02 558 97 64

→ OPLEIDING Je aanpakelijkheid als journalist

Datum & uur: Donderdag 13 november 2013, 19u-22u

Persvrijheid en beperkingen, juridisch-gerechtigde aansprakelijkheidsrisico's, link met deontologie, verzekering tegen beroepsfouten.

Inleiders: Pol DELTOUR, VVJ en Sandrien MAMPAEY, Vlaamse Nieuwsmedia

→ OPLEIDING Gezond werken

Datum & uur: Donderdag 20 november 2014, 19u30-22u

Hoe organiseer ik mijn werk? Naar een goede work/life-balance. Slim ontspannen en ontstressen. **Inleider:** Dr. Erna CLAES/Fenrir Consult

UA-professor Peter Van Aelst brengt mediatisering van de Vlaamse politiek in kaart

Media beïnvloeden politiek (maar anders dan we denken)

Pol Deltour

De media maken of kraken politici niet, en ze bepalen minder de politieke agenda dan velen aannemen. Wel beïnvloeden journalisten sterk de vorm van de communicatie.

In een zonet verschenen boek gaat Peter Van Aelst, onderzoeksprofessor politieke wetenschappen aan de universiteiten van Antwerpen en Leiden, op zoek naar de mate van mediatisering van de Vlaamse politiek. In hoeverre bepalen de media het doen en laten van politici? En hebben politici zich ook effectief aangepast aan mediawetten en journalistieke desiderata?

De kritiek is bekend: nieuwsmedia zouden oppermachtig zijn geworden. De vierde macht is de eerste geworden, de democratie is verworden tot een 'mediacratie'. Peter Van Aelst gaat in tegen dat discours. Niet om uit te komen bij het tegendeel, want nieuwsredacties moeten hun invloed nu ook weer niet gaan minimaliseren. Alleen hebben ze een andere impact op het politieke gebeuren dan we doorgaans denken.

Van Aelst hanteert een handig raamwerk om de mediatisering van de politiek uit te tekenen. Vier dimensies komen aan bod: de hoeveelheid politieke berichtgeving, de structurele positie van de media ten overstaan van de politiek, de wijze waarop media formats en inhoud bepalen, en tot slot de mate waarin politieke actoren zich effectief aanpassen aan de media en hun wetten. Op al die niveau's zijn in de voorbije decennia belangrijke stappen in de richting van méér mediatisering gezet, betoogt Van Aelst.

Zo is de laatste vijftig jaar het nieuwsaanbod spectaculair toegenomen, zowel bij kranten als omroepen. Zelfs politiek weinig geïnteresseerde burgers kunnen op die manier politieke informatie maar moeilijk ontlopen. Toch betekent dat nog niet dat ook de invloed van de media op het politieke denken van de burger is toegenomen, voegt Van Aelst daar meteen aan toe. Die invloed is er wel, maar zelden zo groot als wordt verondersteld. Daarvoor zijn interpersoonlijke relaties (vrienden, familie) nog altijd te belangrijk, en maken mensen doorgaans ook maar selectief van de media gebruik, in de zin dat ze nog altijd vooral bevestiging zoeken van opinies die ze al hebben.

Evenwicht

Ook het organieke kader van de media is in de loop der jaren sterk veranderd. De ontzuiling van de pers en de depolitisering van de openbare omroep hebben de machtsverhouding tussen politici en journalisten grondig gewijzigd. Onderdanigheid heeft plaats gemaakt voor meer evenwicht, schrijft Van Aelst. Toch heeft de lunchcultuur nauwelijks aan belang ingeboet, en blijven informele contacten frequent. Maar die contacten zijn niet langer ideologisch-exclusief, en daardoor ook minder voorspelbaar dan weleer.

En trekt nu ook de eigenlijke politieke verslaggeving sporen door het politieke bestel? Dat is toch wat politici zelf graag beweren: de commerciële en technologische wetten van het nieuws zouden dicteren dat vooral slecht nieuws wordt ge-

bracht, veel conflict en drama, en dat in almaar kortere soundbites. Zegge en schrijve 22 seconden voor een quote in een televisiejournaal.

Peter Van Aelst nuanceert die stelling grondig (zie ook het uitreksel op deze pagina's). Hij erkent dat mediaformats – snellere en kortere berichtgeving – politici daadwerkelijk tot ander gedrag hebben aangezet. Maar voor de inhoud van het nieuws – thema's en actoren – gaat dat veel minder op. Op dat vlak zijn het wel degelijk nog altijd de politici zelf die de nieuwskeuzes bepalen. Zo respecteren redacties bij de keuze van geïnterviewden heel sterk de bestaande politieke machtshierarchieën. Eigenlijk kun je zo zelfs zeggen dat het de kiezers zijn, via verkiezingen en peilingen, die bepalen wie in het nieuws komt. Van Aelst merkt op dat vooral parlementsleden, die veel minder media-aandacht krijgen dan ministers, daarom vaak boos zijn op journalisten. "Maar daarbij vergeten ze dat niet de media, maar nog steeds partijen in de eerste plaats beslissen over politieke carrières."

(On)macht van de journalist

De ultieme vraag is of en in welke mate de politiek nu zelf haar doen en laten aanpast aan de media. En jawel: meer en meer kan worden vastgesteld dat mediastategieën onderdeel zijn van het politiek beleid. Van Aelst lijst in dat verband het veertigtal Vlaamse journalisten op dat sinds 1999 de overstap zette naar de po-

litiek. Politici anticiperen tegenwoordig bijna constant op hoe media over iets zullen berichten, en wat daarvan de gevolgen zullen zijn.

Toch nuanceert de academicus ook dit beeld. Politiek in electorale tijden – wanneer gestreden wordt om de gunst van de kiezer – is inderdaad in hoge mate beïnvloed door de media en hun logica. "Maar beleidspolitiek is dat veel minder. Zo ook wordt de agenda van de ministerraad beduidend minder gestuurd door wat er in het nieuws komt, dan de agenda van het parlement."

En wat betekent dit nu voor de macht van de journalist? Voor Van Aelst is die vraag niet accuraat. Media hebben immers geen macht in de zin dat ze iemand iets kunnen opleggen, ze hebben enkel invloed. Bovendien schuilt die invloed niet zozeer in de pen van één journalist, maar veeleer in het optreden van alle journalisten samen. "In zekere zin staan politieke journalisten ook machteloos ten aanzien van de mediologica. Ze hebben er haast even weinig grip op als een doorsnee politicus."

Eén ding staat vast: vroeger was het niet beter. Maar dat neemt niet weg dat er kan blijven nagedacht worden over verbeteringen van zowel politiek als journalistiek. Van Aelst suggereert een vermindering van het aantal volksvertegenwoordigers, die dan weliswaar beter worden omringd. Die zullen daardoor politiek zwaarder gaan wegen, en de media zullen volgen. "Niet omdat ze dat willen, maar omdat de mediologica hen dat voorschrijft."

(Foto Belga)

Medialogica en politiek: impact op de vorm, minder op de inhoud

Peter Van Aelst

(...)

De derde dimensie van de mediatisering heeft betrekking op het format en de inhoud van de politieke berichtgeving. Wat het mediaformat betreft stellen we vast dat politici zich in de loop der jaren hebben moeten aanpassen aan verschillende formats waarin ze optreden. Politici dienen snel en beknopt te reageren op gebeurtenissen. Bovendien gaan journalisten het verhaal meer kneden en vormgeven. De soundbite-wet geldt in alle landen voor alle actoren. Ook de Vlaamse politici, los van kleur of stand, ontsnappen er niet aan. De woorden van de politicus passen in een ruimer verhaal dat verteld en geregistreerd wordt door de journalist die een meer centrale plaats in het nieuws inneemt. Journalisten zijn vaker en langer aan het woord. Ze gaan het nieuws vertellen en duiden, de quotes van politici worden gebruikt om de verhaallijn te ondersteunen. We hebben geen gegevens over hoe lang de quotes voor Vlaamse politici in het verleden waren, maar het lijkt er alleszins op dat deze vroeger heel wat meer spreektijd kregen. Dit heeft gedeeltelijk te maken met de toegenomen technische mogelijkheden van het medium televisie. Het combineren van recente beelden, live verslag en enkele grafische voorstellingen was vroeger simpelweg niet mogelijk. Daarnaast spelen er echter ook commerciële motieven om het tempo op te drijven. De media gaan ervan uit dat de aandacht van de kijker maar van korte duur is en dat deze zal afhaken bij een uitgesponnen politiek betoog. Deze versnelling van het nieuws maakt het duiden van een inhoudelijk verhaal of het uitleggen van complexe problemen minder evident. Maar anderzijds is het journaal van vandaag in een aantal opzichten beter dan dat van enkele decennia terug: professioneler gemaakt, boeiender om naar te kijken en met een minder passieve journalist die het politieke nieuws brengt. Deze combinatie van technische en commerciële argumenten zijn, zoals eerder aangegeven, de drijvende krachten achter de medialogica.

De medialogica lijkt op dit vlak dus vrij sterk aanwezig, en wordt slechts getemperd door twee factoren. Ten eerste is er in het brede aanbod van andere debat- en duidingsprogramma's wel wat ruimte voor een iets langer betoog. Al blijft de wereld uitleggen in quotes van twintig seconden niet evident. Bovendien blijkt de centralere rol van journalisten vooralsnog niet systematisch samen te gaan met een negatieve kijk op de politiek, die vooral in de Amerikaanse literatuur wordt verondersteld. Journalisten nemen wel wat vaker afstand van de acties van politici en schuwen daarbij een kritische opmerking of ironische ondertoon niet. Door de kortere spreektijd verliezen politici voor een stuk hun grip op het verhaal en zijn ze steeds afhankelijker van wat de nieuwsredactie ermee aanvangt. Dit betekent echter nog niet dat journalisten ook volledig autonoom bepalen waarover het nieuws zal gaan of welke politici centraal staan. Volgens de medialogica zouden nieuwsredacties in de eerste plaats focussen op politici die door hun vlotte communicatie, gedurfde uitspraken of aangenaam voorkomen een breed publiek kunnen boeien. We stellen echter vast dat media, en met name het televisienieuws, de politieke rangorde respecteren. Dit doen ze natuurlijk niet omdat ze zo gezagsgetrowd de politiek willen volgen, maar wel omdat politici met macht meer invloed hebben op het leven van mensen en bijgevolg meer

nieuwswaardig zijn. Het refereren naar 'the power elite' wordt in de literatuur zelfs gezien als een klassieke nieuwswaarde. De aandacht voor politici met meer invloed is echter ook in overeenstemming met een traditionele politieke machtslogica. De logica van de media en de politiek bevinden zich hier op één lijn. De media reflecteren niet enkel de status van politici, ze legitimeren en versterken die ook. De focus op een selecte groep van toppolitici maakt het voor gewone parlementsleden en politieke outsiders bijzonder moeilijk om door de poorten van de nieuwsselectie te glippen. Door die extreem scheve verdeling versterken media de bestaande machtsverhoudingen in de politiek eerder dan dat ze deze zouden betwisten. Simpel gesteld: de rijken worden rijker, de armen blijven arm. Zoals eerder aangegeven, betekent die geëerde positie van een kleine groep toppolitici dat zij ook de media soms naar hun hand kunnen zetten. Aan de andere kant van het spectrum staat een grote groep politici die nauwelijks in beeld komt en vaak krampachtig probeert op te vallen om de broodnodige media-aandacht te vergaren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat een meerderheid onder hen de media als boosdoener ziet voor het niet van de grond komen van hun politieke carrière. Maar daarbij vergeten ze dat niet de media, maar nog steeds partijen in de eerste plaats beslissen over politieke carrières. Is er dan geen waarheid in de stelling dat media politici kunnen 'maken en kraken'? Het feit dat negen op de tien politici het daarmee eens zijn, kan toch moeilijk op zuivere inbeelding berusten? Het antwoord hangt natuurlijk af van wat onder 'de media' wordt verstaan. Wanneer de media het podium zijn waarop de politiek zich afspeelt, dan schuilt er natuurlijk een zekere waarheid in de stelling. Voor wie als modern politicus niet kan 'performen' op een mediapodium kan dat inderdaad verstrekkende gevolgen hebben. (...) De voorbeelden waarbij journalisten bewust en actief carrières maken en kraken zijn echter zeldzaam. Wanneer een politicus in opspraak

komt, ontstaat er soms een dynamiek waarbij alle journalisten gelijktijdig het voortbestaan van de politicus in twijfel gaan trekken. De kracht zit dan niet zozeer in dat ene opiniestuk of nieuwsitem, maar in de opeenstapeling van berichten die via allerlei kanalen worden uitgestuurd en vaak nog heftig weergalmen op sociale fora. Menig politicus voelt zich op dat moment opgejaagd wild. Of een politicus zulke mediastorm en bijhorende druk overleeft hangt van vele zaken af. De gretigheid van de journalisten, de persoonlijkheid van de politicus, maar ook de keuze van de partij. Politici die 'kraken' missen vaak (volgende) ruggensteun van hun partij om de storm te doorstaan. In januari 2012 kwam Vlaams minister Philippe Muyters in opspraak naar aanleiding van een aantal uitgelekte mails van zijn kabinetmedewerkers. De oppositie diende een motie van wantrouwen in en de pers beet zich vast in de zaak. Muyters wankelde, maar bleef overeind. De voornaamste reden? Zijn voorzitter en andere partijgenoten bleven hem vol steunen. Enkele weken later is de storm gaan liggen en opereert Muyters als voorheen.

(...)

Peter Van Aelst, *De mediatisering van de Vlaamse politiek*, 2014, 122 p., Acco

acco

Anne-Lize VANCRAENEM, directeur JAM: 'BEETJE BIJ BEETJE WORDT ONS AUTEURSRECHT UITGE- HOLD. DAT FNUIKT UITEINDELIJK ELKE CREATIVITEIT'

Monica Moritz

Sinds vorig jaar is Anne-Lize Vancaenem directeur van de Journalisten Auteurs Maatschappij (JAM), de beheersmaatschappij die voor journalisten auteursrechten int en uitbetaalt. Maar van een leien dakje loopt dat niet. "Aan alles hangt een prijskaartje, ook aan journalistiek. Dan kan het toch niet de bedoeling zijn dat iedereen al ons werk zomaar gratis kan lezen of overnemen?"

Anne-Lize Vancaenem: "Als tiener wist ik nog niet wat ik wilde gaan doen, maar bijna iedereen in mijn omgeving vond dat ik journalist moest worden. Uiteindelijk ben ik rechten gaan studeren aan de UFSAL, de huidige KUB, met auteursrecht als keuzevak. Daarna volgde ik nog een extra licentie notariaat. Maar als stagiaire in een notariaat werken was minder leuk. De sfeer was er conservatief en paternalistisch en ik heb drie notarissen versleten (*lacht*). Later ben ik voor platenproducenten gaan werken, waar ik mijn grote interesse voor auteursrecht in de praktijk kon brengen. Toen in 2009 een vacature kwam bij de JAM heb ik meteen toegehaapt."

Vergeleken met SABAM geniet de JAM niet van veel naamsbekendheid.

"Wij zijn ook veel jonger. De JAM is pas in 1995 opgericht, terwijl SABAM in 1922 van start ging. Dat was de eerste beheersmaatschappij voor auteursrechten in België en heel lang ook de enige. SABAM spitte zich aanvankelijk toe op muziek, en later zijn daar ook andere domeinen bijgekomen. Maar journalistiek is altijd een beroep geweest waar niemand van wakker lag. Er was dus nood aan een aparte auteursrechtenmaatschappij, en die is door de beroepsverenigingen VVJ en AJP en de verenigingen van gespecialiseerde journalisten opgericht in het kielzog van de auteurswet van 1994. De man-in-de-straat kent inderdaad vooral SABAM, en weet dat muziek en literaire werken auteursrechtelijk beschermd zijn. Men vindt het min of meer normaal dat daarvoor moet worden betaald. Maar dat journalisten auteursrechten eisen voor een artikel in de krant of een reportage op televisie, en ook geld krijgen van de JAM, verbaast veel mensen."

Er zijn inmiddels heel wat beheersmaatschappijen, overlappen die elkaar niet?

"Dat is zo. De FOD Economie stuurt eigenlijk aan op meer samenwerking tussen de beheersmaatschappijen. Zo worden de boekhoudkundige regels en de overheidscontroles binnenkort nog strenger, en voor kleine beheersmaatschappijen zoals JAM en ook SOFAM betekent dat zware bijkomende kosten. Straks komt er zelfs nog een regulator bij, die op de koop toe door de beheersmaatschappijen zelf moet worden gefinancierd. Toch is het vreemd dat men enerzijds het monopolie van SABAM wil doorbreken – want blijkbaar is dat een doorn in het oog van de politiek – maar er anderzijds alles aan doet om kleine maatschappijen te nekken."

Hoe berekenen jullie de creatieve inbreng van een journalist?

"Op puur nieuws rust geen auteursrecht. Als je schrijft dat

er vannacht om 2 uur in de Nieuwsstraat brand is uitgebroken bij een wafelbakker, dan is dat gewoon een opsomming van feiten. Maar voeg je daar een interview met een getuige aan toe, dan maak je van die berichtgeving een eigen stuk. Beheersmaatschappijen beschermen dus alleen schepende auteurs. Om te weten wie in aanmerking komt, volgen wij een strakke procedure. Wil je dus lid worden van de JAM, dan moet je bewijzen dat je regelmatig originele stukken publiceert in de pers en dat je creatief journalistiek werk levert."

Het auteursrecht bepaalt dat niemand een werk mag exploiteren zonder toestemming van de auteur, die daar ook een vergoeding mag voor vragen.

"Het is zelfs zo dat het auteurschap van rechtswege wordt toegekend. Dat staat al in de Conventie van Bern van 1886. Een auteur hoeft zijn werk dus zelfs niet formeel te laten registreren. Zodra het werk bestaat – geschreven of opgenomen of op een andere wijze gemaakt – heeft de auteur automatisch alle exclusieve rechten op dat werk, tenzij hij er expliciet afstand van doet. Iets uit de krant pikken en op je blog of op Facebook zetten, dat mag dus niet.

Net zomin als een tv-programma op YouTube zwieren."

En toch gebeurt het...

"Het is wel makkelijk geworden om dat ongestraft te doen. Als je een mooi muziekje downloadt voor je website, kan het lang duren voor de componist dat ontdekt. Ook de media zelf en persagentschappen kapen veel informatie. Maar ze zijn niet de enige. Er zijn schoolboeken waarin complete artikels uit de krant staan zonder vermelding van de auteur. En dat zijn geen eenvoudige citaten hoor – iets wat wettelijk kan zolang het citaat kort en informatief blijft. Op die manier een stuk publiceren zonder toestemming noch vergoeding, dat kan niet, ook niet in een schoolboek."

En wat kan de JAM daar nu aan doen?

"Bij klachten van journalisten proberen we een minnelijke schikking te treffen met de uitgever van het boek. Als dat niet lukt starten we een procedure. We grijpen ook in als stukken zonder vermelding van de auteur op het internet worden overgenomen. Meestal halen bloggers of websites zo'n artikel er dan meteen af. Maar dan blijft de vraag: wat doe je met zo'n inbreuk? Je kan een betaling eisen, maar daar wordt niet altijd gehoor aan gegeven. Dan maken wij een kosten-baten balans. In een ideale wereld zouden we zo'n inbreuken gerechtelijk moeten kunnen aanpakken, maar financieel gezien is dat jammer genoeg niet altijd haalbaar."

'Door de laksheid van de Belgische wetgever derven we nu al ruim tien jaar reprografierechten voor internetjournalisten.'

(Foto MM)

Uiteindelijk sta je als journalist machteloos tegenover veel informatiedieven?

“Misbruik is inderdaad niet meer te stuiten. Je kunt het vaak al niet eens achterhalen, en als dat wel lukt, moet je al een fameus juridisch apparaat ter beschikking hebben om mischien je gelijk te halen. *Misschien*, want het is een rechter die de inbreuk moet vaststellen en de financiële waarde van de geleden schade bepalen. In sommige gevallen krijg je dan een symbolische euro. Er zijn niet veel rechters die voorrang geven aan journalistieke auteursrechten. Je kunt natuurlijk altijd nog in beroep gaan, maar ook dat garandeert nog geen succes. Rechters zijn uiteindelijk ook mensen, die zich bij het interpreteren van de wet door allerlei factoren laten leiden. Hun oordeel kan bijzonder frustrerend zijn.”

In de auteurswet staat ook dat journalisten morele rechten hebben op hun werk, zoals de vermelding van hun naam of behoud van hun werk. Toch wordt ook daar meer dan eens een loopje mee genomen.

“Klopt, terwijl die morele auteursrechten toch inherent zijn aan de auteur. In principe kun je die rechten zelfs niet afstaan, maar toch gebeurt het dat stukken zonder naamsvermelding worden gepubliceerd of zomaar worden aangepast. Het punt is: welke overeenkomst teken je met je werkgever of opdrachtgever? Waarmee ga je akkoord? Bij de JAM zitten we vaak in moeilijk vaarwater. Wij moeten altijd schipperen tussen werkgever en werknemer, of tussen opdrachtgever en freelancer. De journalist beslist zelf hoe hij zijn auteursrechten beheert en of hij toegevingen doet om zijn job te houden. Daar kunnen wij moeilijk in tussenkomen. Inbreken in onderhandelingen over lonen of honoraria, dat is onze roeping niet, wel die van de beroepsverenigingen VVJ en AJP. Wel kunnen we juridisch advies verlenen aan mensen die op het punt staan een contract te tekenen, en hen wijzen op dingen die niet correct zijn. Maar uiteindelijk komt het er toch op neer dat uitgever een veel sterkere positie hebben. Als een uitgever een freelancer dus een contract voorlegt, en die weigert dat te tekenen, dan riskeert men dat die uitgever gewoon een van de afgestudeerden kiest die in de rij staan te wachten. We evolueren naar *work for hire*. Als een journalist goed betaald wordt, maakt dat niet zoveel uit: een behoorlijk loon, vakantiegeld, pensioen en auteursrechten, dat is niet zo slecht. Maar als een stuk of een foto van een freelancer in *De Standaard* verschijnt én ook nog in al de andere kranten van Mediahuis, of zelfs verkocht wordt aan derden, dan gaat dat te ver. De journalist heeft recht op een deel van dat extra geld, anders is het einde zoek. De uitgever moet als een goede huisvader met zijn personeel en medewerkers omgaan.”

Gelukkig hebben journalisten ook reprografierechten, die nooit in het gedrang kunnen komen?

“Inderdaad, je reprografierechten behoud je sowieso, ook als je je auteursrechten afstaat aan je uitgever. Als een student voor zijn eindwerk een kopie maakt van een krantenartikel, dan moet hij daar eigenlijk toestemming voor vragen. Maar de wetgever heeft daarop een uitzondering gemaakt: reproduceren voor eigen gebruik zonder commerciële doeleinden mag, op voorwaarde dat de auteur en de uitgever een automatische, collectieve vergoeding ontvangen. Die vergoeding halen we uit een heffing op kopieerapparaten en gemaakte kopieën. De fabrikanten en invoerders van kopieermachines, en ook de gebruikers daarvan, betalen dus voor het kopiëren van journalistieke werken. Repröbel is de Belgische beheersvennootschap die deze vergoedingen int en dan verdeelt onder SABAM,

JAM, SOFAM en andere auteursmaatschappijen. Die storten die sommen op hun beurt door aan hun leden. Daarom vragen wij aan elke journalist wat hij per jaar produceert en voor wie. Op basis van een wiskundige formule berekenen we dan zijn vergoeding. Een soortgelijk systeem werd ook uitgewerkt voor audiovisuele werken, als vergoeding voor de zogenaamde thuiskopie. Daarvoor worden bijdragen geïnd op blanco dvd's, mp3-spelers en tablets onder meer – iets waar Auvibel zich van kwijt.”

Is dat systeem in het licht van de digitalisering vandaag niet totaal voorbijgestreefd?

“Absoluut! Een recente uitspraak van het Europese Hof van Justitie maakt nu trouwens ook een vergoeding op printers en prints mogelijk. Maar de federale wet moet nog aangepast worden, en dat is tot nu niet gebeurd. Eigenlijk derven we op die manier al ruim tien jaar de vergoedingen voor internet-Journalisten. Een heffing op pc's heeft de overheid ook nooit willen toestaan. Om vergoedingen te innen op nieuwe dragers moeten we altijd onderhandelen met de FOD en de industrie. De fabrikanten schreeuwen dan natuurlijk moord en brand. Om minder te moeten betalen, verkopen ze hun apparaten zo goedkoop mogelijk en compenseren dat met dure inktpatronen waarop ze dan geen vergoeding moeten betalen.”

Tegenstanders zeggen: auteursrechten staan de vrije informatiestroom in de weg.

“Het recht op informatie wordt steeds vaker ingeroepen door mensen die willen dat auteursrechten en copyrights verdwijnen. Voor hen moet alle informatie gratis zijn.

Maar aan alles hangt een prijskaartje, ook aan journalistiek. Er woedt op Europees niveau een hevige strijd over auteursrechten. Piratenpartijen in Zweden en Duitsland oefenen druk uit om de auteursrechten – ook van journalisten – gewoon af te schaffen. Ook voormalig EU-Commissaris Neelie Kroes hamerde er continu op dat auteursrechten de vrije toegang tot informatie belemmeren. Ik ben bang dat er steeds meer uitzonderingen komen op auteursrechten. Sinds vorig jaar geldt dat ook voor boeken in braille, en straks voor digitale databanken, allemaal onder het motto ‘toegang tot kennis en cultuur’. Beetje bij beetje wordt zo het auteursrecht van journalisten en uitgever uitgehold. Maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat iedereen vanuit zijn zetel plots alle publicaties gratis kan lezen? Zo wordt het auteursrecht een loos begrip. Dat fnuikt uiteindelijk elke creativiteit.”

En intussen veroorzaakt de digitale revolutie extra *collateral damage* voor auteursrechten?

“Toen ik hier begon, had ik me de sector wel anders voorgesteld. Dat uitgever journalisten zelfs afraden om lid te worden van de JAM, vind ik onvoorstelbaar. In de muzikwereld worden componisten door hun uitgever en producenten juist aangemoedigd om lid te worden van SABAM. Een goede journalist is de hoeksteen van de krant. De uitgever zouden hem of haar dus moeten koesteren en pampieren. De betalende lezer van zijn kant haakt af als je bespaart op kwaliteit, want inderdaad: er is genoeg gratis informatie online. En natuurlijk zijn er nog sterjournalisten die goed worden betaald en niet te klagen hebben. Maar ik begrijp niet hoe je vandaag nog als kleine freelancer in dit beroep kunt overleven. Dat is gewoon niet meer te doen.”

‘Het is vreemd dat men enerzijds het monopolie van SABAM wil doorbreken, en er anderzijds alles aan doet om kleine auteursverenigingen te nekken.’

Open overheidsdata ook voor journalisten relevant

Bruno Koninckx

In Vlaamse overheidskringen is sinds enige jaren een beweging ontstaan rond 'open data'. Meer en meer overheidsinformatie komt immers beschikbaar in bruikbare vorm. Ook voor journalisten opent dat perspectieven, zeker wanneer een bedrijfje als Data.be een extra helpende hand uitreikt.

Het begrip 'open data' staat voor vrij beschikbare informatie. De voorwaarden waaronder deze informatie beschikbaar is, zijn beschreven in licenties en gebruiksvoorwaarden. Meestal denken we bij open data aan informatie die de overheid vrij ter beschikking stelt, maar evengoed kunnen het organisaties of bedrijven zijn die data aanbieden.

Op 3 oktober organiseerde de Vlaamse overheid een Open Data-dag in Brussel. Daar bleek dat open data echt wel meer te bieden hebben dan een of andere leuke tool voor amateur-IT'ers. Diverse toepassingen – uit binnen- en buitenland – passeerden de revue, en leerden dat open data voor velen erg nuttig kunnen zijn en een groot maatschappelijk of economisch belang hebben.

Een bedrijf dat er in België al vrij vroeg bij was, is Data.be. De naam geeft het al aan: dit bedrijf wil op basis van openbaar beschikbare data diensten en producten aanbieden. Hun nieuwe site verzamelt concreet gegevens over ondernemingen die uit onder meer het *Belgisch Staatsblad*, de Kruispuntbank voor Ondernemingen en de site van de Sociale Zekerheid worden gehaald. Zo putte Data.be informatie uit de beschikbare pdf-bestanden over bedrijven in het *Staatsblad*. Op die manier kan iemand heel gericht gaan zoeken naar bepaalde namen van personen of bedrijven voorkomen. Via de site kun je momenteel wel alleen op bedrijfsnaam zoeken. Maar dan krijg je wel heel netjes alle beschikbare financiële en administratieve informatie over dat bedrijf op een rij.

Toon Vanagt, medeoprichter van Data.be, beklemtoont het nut van zijn site – en open data in het algemeen – voor journalisten. "Je kunt dit vooreerst gebruiken voor background checks. Als je een interview afneemt met iemand die cijfers geeft over zijn bedrijfsresultaten of personeelsbestand, kun je dat heel makkelijk controleren in bijvoorbeeld het *Staatsblad* of andere bronnen. Mensen stellen die zaken nu eenmaal vaak al te rooskleurig voor, en journalisten hebben te weinig de reflex om dat in twijfel te trekken. Andere mogelijkheid: je kunt voor een interview gaan kijken wie een zakenrelatie is of was van je

gesprekspartner. Of je zoekt andere zaken op waarmee men niet meteen zelf naar buiten komt. Zo geef je als journalist meteen aan dat je goed geïnformeerd bent, en dat je verbanden ziet waar de geïnterviewde misschien niet graag mee geconfronteerd wordt."

Specifieke tools

Voor meer gevorderd zoekwerk heb je wel specifieke tools nodig, aldus Toon Vanagt. "Zo hebben wij een tool waarmee je in ruim twee miljoen documenten uit het *Staatsblad* kan zoeken op naam, adres, hoedanigheid, en dies meer. Dat laat je bijvoorbeeld toe om geldstromen in kaart te brengen. Op die manier hebben wij *De Tijd* geholpen om onderzoek te doen naar fiscale inwijkelingen uit Frankrijk. Diezelfde tools kan je trouwens gebruiken om andere verzamelingen pdf's te doorzoeken. Stel dat je doorheen de jaren een archief hebt opgebouwd met documenten van en over een bepaald bedrijf, dan kun je daar gerichte zoekopdrachten in gaan uitvoeren. Zo kunnen we almaar meer verbanden leggen en extra informatie krijgen die vroeger heel moeilijk te vinden was."

Volgens Vanagt zijn we in België redelijk verwend wat beschikbare data van de overheid betreft. "Op bepaalde vlakken is de Belgische overheid heel open, al is dat soms onbewust. Zo staan er sommige zaken in het *Staatsblad* omdat veel notarissen nog altijd de lange versies van aktes daarin publiceren,

terwijl dat niet verplicht is. In vergelijking met sommige andere landen beschikken we over veel open data."

Blijft dat al die informatie vaak heel verspreid is, of dat de kwaliteit van de brondata niet goed genoeg is. Vanagt: "En daarnaast zijn er nog te weinig afspraken over wat er precies met die open data al dan niet mag gebeuren. Maar uit dat laatste kan een journalist momenteel nog voordeel halen. Hij mag nu eenmaal informatie publiceren die het algemeen belang dient."

Toon Vanagt van Data.be: interessante zoektools, ook voor journalisten (foto Siska Vandecasteele)

Beslissing over de klacht van mevrouw Ann Vandeweyer tegen Joepie

Met een mail van 21 augustus 2014 dient mevrouw Ann Vandeweyer een klacht in tegen *Joepie*. Aanleiding is een artikel in *Joepie* van 20 augustus 2014 met de titel 'Sinds ik bij Boycode zit, ben ik veel volwassener geworden!'.

Niels Janssens, hoofdredacteur van *Joepie*, antwoordt hierop met een brief van 2 september 2014, waarop Ann Vandeweyer repliceert met een mail van 7 september 2014. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 2 oktober 2014. Ann Vandeweyer was hierop aanwezig. Hoofdredacteur Niels Janssens en journalist Birte Govarts vertegenwoordigden *Joepie*.

DE FEITEN

De gewezen stiefzoon van Ann Vandeweyer speelt in de muziekband Boycode. In een interview met *Joepie* vertelt de zanger over de problematische relatie die hij had met zijn gewezen stiefmoeder. Bij het artikel staat een foto van de zanger met zijn vader en zijn stiefzuster, de minderjarige dochter van Ann Vandeweyer.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster neemt aanstoot aan de publicatie van de foto van haar minderjarige dochter bij het artikel. Ze noemt de foto een schending van de privacy van haar dochter en zegt dat de publicatie ervan haar dochter onterecht in verband brengt met de problemen uit het verleden. Ze klaagt er ook over dat *Joepie* aan haarzelf noch aan haar dochter de toestemming heeft gevraagd om de foto te publiceren.

Joepie voert aan dat de stiefzoon van klaagster zelf de foto aan de journalist heeft gegeven en dat de vader van het minderjarige meisje wist dat de foto zou gepubliceerd worden. Bovendien was de foto volgens *Joepie* openbaar, aangezien ze op de Facebookpagina van de stiefzoon stond. *Joepie* wijst er ook op dat de naam van de dochter van klaagster niet werd vermeld bij de foto, en zegt dat de foto met dochter, stiefbroer en vader een positief beeld schetst van de familie en zo de inhoud van het artikel over het problematische verleden nuanceert.

BESLISSING

Joepie maakt niet aannemelijk dat enig maatschappelijk belang de publicatie van een foto uit de privé sfeer zonder toestemming rechtvaardigt. Artikel 23 van de Code bepaalt: *De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De journalist gaat in het bijzonder omzichtig*

om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, zoals minderjarigen.

Ook het feit dat de foto op de Facebookpagina van de stiefzoon stond, rechtvaardigt de publicatie in een andere context en voor een ruim publiek niet. De richtlijn bij artikel 22 van de Code zegt daarover: *Het feit dat iemand persoonlijke gegevens, informatie of beeldmateriaal op het internet of op een sociale netwerksite plaatst, zelfs als het om publiek toegankelijke pagina's gaat, betekent evenwel niet automatisch dat dit materiaal zonder meer mag worden overgenomen in andere media. Bijzondere terughoudendheid is vereist bij het bekend maken van gegevens of afbeeldingen die de identificatie mogelijk maken van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie, zoals minderjarigen.*

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 16 oktober 2014

Mediacafé | Journalist, behoed ons voor de expertocratie!

De burger informeren over een steeds complexere wereld

DO 11 december 2014 - 19:30 > 21:00
Zebrastraat | Zebrastraat 32, 9000 Gent

Het kernenergievraagstuk, het Europese besluitvormingsproces, de Lange Wapper – voorbeelden van dossiers die maatschappelijk zeer relevant, maar ook bijzonder ingewikkeld zijn. Een groeiend aantal burgers ziet door de bomen het bos niet meer en voelt zich niet meer in staat deel te nemen aan het maatschappelijk debat. Onderschatten de media met hun almaar kortere, vereenvoudigde verslaggeving het intellect van de burger? Heeft de journalistiek zich voldoende aangepast aan een meer complexe maatschappij? Hoe kan de journalist zijn rol daarin blijven spelen?

Met **Maxie Eckert** (*De Standaard*), **Dirk Draulans** (bioloog, *Knack*-journalist, schrijver) en **Tamar de Waal** (UvA, freelance journalist).

Gratis, reserveren aanbevolen:
www.deburen.eu of +32(0)2 212 19 30

Organisatie: deBuren, Fonds Pascal Decroos, VVOJ en Zebrastraat. Met de steun van de VVJ.

Veerle JANSSENS (*De Tijd*): 'Mijn journalistieke hoogtepunt ligt in Peking'

Jan Backx

"Eindredactie is een zeer ondergewaardeerde job. Over de 99 fouten die je ziet én verbetert, kraait geen haan. Maar o wee, als je één fout niet hebt opgemerkt. Ik ben een perfectioniste, stel me ten dienste van de schrijvende collega's en serveer hun teksten keurig verzorgd aan de lezer. En ja, dat geeft voldoening."

Aan het woord is Veerle Janssens, eindredactrice bij *De Tijd*, moeder van twee tienerdochters en al sinds eind jaren 80 in de stiel. Steller dezès blijkt in het preconclinaire tijdperk in een Zurenborgse wijkschool nog in de klas te hebben gezeten bij Veerles vader, meester Karel. Nooit aan dát verband gedacht. Tja, je zult maar Janssens heten.

"Ik ben de jongste van vijf kinderen, een nakomertje", vertelt Veerle. "Vader was gepassioneerd door fotografie en koormuziek. Mijn liefde voor klassiek kreeg ik, net zoals mijn taalgevoeligheid, wellicht via het ouderlijke DNA mee. Op de middelbare school had ik bovendien een lerares Nederlands die me Kafka leerde smaken, en dat wekte mijn interesse in de studierichting Germaanse."

Veerle studeerde af in 1987 en nam er nog een jaartje filosofie bij. "Maar het werd uiteindelijk, tegen wil en dank, lesgeven. Ik beleefde mijn vuurdoop in het technisch atheneum van Hoboken, met alvast één leerling die ouder was dan ik! Bleek dat in het onderwijs veel mensen thuiszaten met depressies en burn-outs. Zelfs de prefect had er geen gezag."

"De arbeidsmarkt zag er voor jonge mensen toen dramatisch uit. In *De Standaard* liep in 1988 een advertentiecampaagne: 'Pas afgestudeerd? Ik zoek werk!' Ik stuurde het formuliertje in en pende in het vakje 'interesses': 'journalistiek'. Toen ging mijn telefoon: *Het Nieuwsblad* aan de lijn. 'Dag juffrouw. U bent van Edegem? We zoeken een correspondent voor die regio. Bel maar naar de gemeentebesturen voor een onderwerp.' Ik kwam met een proefartikel over straatnamen in Boechout. Kort nadien zat ik te freelancen op de Antwerpse stadsredactie, toen nog aan de Quellinstraat. Mijn eerste reportage ging over de stadskoetsiers. Twee maanden later kreeg ik een vast contract."

"Zonder specifieke journalistenopleiding werd ik in het metier gesmeten. Maar ik kreeg een mentor naast me: Dirk Martens, ondertussen mijn levenspartner en vader van onze twee dochters. Dirk nam me op sleeptouw: de politietoren,

de rijkswacht, het stadhuis, het gerechtshof, café Den Engel. 'Kijk vooral niet neer op stadsreporters', hield hij me voor, 'Watergate is tenslotte uitgespit door twee rasechte straatjournalisten!'"

In 1993 haalde de chef-Binnenland van *De Standaard* Veerle naar Groot-Bijgaarden. "Ik heb een drietal jaar de Wetstraat gevolgd en mocht in 1995 ook naar de VN-Vrouwenconferentie in Peking. In een land dat nog niet zo lang ontsloten was, waren we met ruim 8.000 deelnemers uit de hele wereld: regeringsdelegaties, ngo's en ruim 3.000 journalisten. Voor mij, ook als feministe, mijn journalistieke hoogtepunt."

Later belandde ze op de eindredactie. En rond de eeuwwisseling werd ze gevraagd door de toenmalige *Financieel-Economische Tijd*, nu *De Tijd*. "Ik had nooit economie gestudeerd! 'Als je het verschil kent tussen een aandeel en een obligatie, zit het wel snor', verzekerde hoofdredacteur Marc Van Cauteren me."

"Eindredactie is hard zwoegen, altijd tegen een deadline. Maar je bent wel wat zekerder van je werktijden. Toch kun je zonder een bereidwillige partner maar moeizaam een gezinsleven beredderen. Veel dank aan mijn man dus, die het werk thuis als journalist-huisman vanaf de

eerste dag grotendeels op zich genomen heeft."

"Want ik steel nog andere uurtjes: de dagen dat ik lesgeef aan de opleiding Journalistiek van de Erasmushogeschool in Brussel. Ook met veel schroom aan begonnen, alweer na een uitnodigend telefoontje: 'Dag mevrouw, u stuurt toch taaltips rond op uw redactie? Kunt u die ook met onze studenten delen?'"

Toch kriebelt het zeker nog om zelf te schrijven, zegt de eindredactrice. Enkele jaren geleden schreef ze voor zichzelf een boek, over die vader-onderwijzer onder meer. En ze ventileert graag haar mening over Oosterweel. Toen ik aanbelde, zag ik een *Wij willen Ringland*-affiche hangen. Jawel, Veerle is een vurig voorvechtster van het 'dak' op de Antwerpse Ring. Want ze ondervindt op geen 100 meter van de autoweg veel last van de ongezonde lucht en het lawaai in haar stijlvolle huis. Dat tjokvol boeken staat, die van Dirk en die van haar netjes gescheiden. En met een buffetpiano ook. "Ik speel al sinds mijn negende."

Onder embargo

Mediahuis past de nieuwe standaardovereenkomst voor zijn freelancejournalisten dan toch enigszins aan. Met name de aansprakelijkheid voor dingen die verkeerd kunnen lopen, wordt niet langer bij voorbaat en uitsluitend bij de journalist gelegd. Daarmee speelt de directie in op een stuk ongenoegen en onrust bij veel medewerkers.

Op andere – minstens even essentiële – punten gaf Mediahuis tot dusver niet toe. Dan gaat het over de totale overdracht van **auteursrechten**, en dit voor onbetamelijk **lage tarieven**. Een pak freelancejournalisten weigert daarom voorlopig het nieuwe standaardcontract te ondertekenen.

Overigens is de beoogde overname van *NRC Handelsblad* door **Mediahuis** nog verre van rond. De prijs zou tussen 100 en 115 miljoen euro liggen. Hoe dan ook zal Mediahuis een of meer externe partners moeten vinden om de overname te realiseren.

En ook de overname van mediabedrijf Mecom door **De Persgroep** gaat voorlopig niet door. De Nederlandse mededingingsautoriteit gaat de overname nader onderzoeken, omdat ze vreest voor onder meer prijsstijgingen van de dagbladadvertenties. Het Britse Mecom overkoopt de Nederlandse Wegenerkrantengroep en het Deense Berlingske Media. De Persgroep heeft 245 miljoen euro veil voor de overname.

Europa zal nooit meer hetzelfde zijn, nu **Lukas De Vos** op 1 november bij de VRT-radio met pensioen vertrekt. Toch blijft hij in de journalistieke running, als bijdrageleverancier voor deredactie.be en enkele magazines – onder meer.

Overigens maakt Lukas namens de VVJ ook nog altijd deel uit van de Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten. En hij blijft (super) actief als voorzitter van de Vereniging van de Vlaamse Filmpers (VVF) en het Arkcomité van het Vrije Woord. *Rust never sleeps*, in Lukas zijn geval.

Vooraf **CD&V** en **N-VA** konden tijdens de jongste verkiezingscampagne op media-aandacht rekenen. In vergelijking met hun electoraal gewicht genoten ze duidelijk van een mediabonus. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit Antwerpen in het kader van het academische Steunpunt Media.

Volgens onderzoekers Julie De Smedt en Stefaan Walgrave baseerden de media zich voor hun aandachtsverdeling over partijen duidelijk meer op opiniepeilingen dan op de vorige verkiezingsuitleg uit 2010. Wat politici betreft, blijkt uit het onderzoek dat het meeste werd gesproken over **Bart De Wever** (N-VA), **Kris Peeters** (CD&V) en **Elio Di Rupo** (PS).

Een ander onderzoek van het Steunpunt Media, dit keer uitgevoerd door de KU Leuven, leert intussen dat burgers die in het algemeen vaak televisie kijken gemiddeld negatiever staan ten opzichte van **immigranten** dan burgers die minder vaak tv kijken. Maar burgers die vaak naar nieuws en andere informatieprogramma's kijken, staan dan weer gemiddeld minder negatief tegenover immigranten.

Onderzoekers Laura Jacobs en Marc Hooghe stelden ook nog vast dat in landen waar de **openbare omroep** hogere marktaandelen heeft, burgers doorgaans positievere houdingen hebben ten aanzien van immigranten.

Leo Hellemans (63) is dus de nieuwe ceo van de VRT. Hij moet én de opgelegde besparingen realiseren én een toekomstplan voor de openbare omroep uittekenen. Leo heeft alvast één groot voordeel: hij komt uit de journalistieke stal.

Hellemans begon zijn loopbaan als losse medewerker van Radio 2 Oost-Vlaanderen (1976-1981), werd daarna voetbalverslaggever op de sportredactie (1981-1988), trok vervolgens naar de radioredactie (1988-1996), en bekroonde zijn journalistieke carrière met de functie van **hoofdredacteur** (1996-2007).

Sandra De Preter, die als ceo een jaar geleden uitviel en tegen kanker vecht, wenste Leo alvast alle succes. Krant *De Morgen* dan weer omschreef de toen-nog-mogelijke VRT-ceo Hellemans als een man "die liefst naar consensus zoekt en daarom soms moeilijke beslissingen uit de weg gaat."

De Morgen dacht, nog voor de beslissing van de Vlaamse regering viel, overigens ook aan enkele andere namen voor de opvolging van De Preter. Ene **Peter Vandermeersch** onder meer. En daarnaast een zekere **Patrick Janssens**.

Voor de (politiek benoemde) raad van bestuur van de VRT dan weer wordt onder meer **Marc Descheemaeker** als nieuwe voorzitter genoemd. Dat is een ex-grote baas van het spoor die verkiezingskandidaat was voor N-VA, maar naast een Europese zetel greep.

Ook Vlaams-Brusselse Media, de nieuwe koepel-vzw boven *Brussel Deze Week*, tv-brussel, radio FM Brussel en *Brusselnieuws.be*, heeft een ceo. Het is **Michel Tubbax** (58). Hij werkte eerder voor reclamebedrijf BBDO, de carrièrewebsite *Stepstone* en Roularta Media.

De vzw **Vlaams-Brusselse Media** is op 1 januari 2015 een feit. Michel Tubbax betuigt alvast zijn geloof in papieren media, zoals weekkrant *Brussel Deze Week*. "Wel moet informatie sneller en vrijer tussen de diverse

Vlaams-Brusselse media kunnen circuleren. Er komt dus meer samenwerking tussen hen."

RandKrant, het magazine dat vzw De Rand verspreidt in de 19 randgemeenten rond Brussel, schrapt vanaf 2015 één van zijn tien maandelijkse edities. De resterende negen nummers zullen voortaan om de maand afwisselend in de helft van de 19 randgemeenten in de bus vallen.

De inwoners van de andere regio moeten dan terecht op de **digitale versie**, die op de website verschijnt. Een en ander is het gevolg van een vermindering van de Vlaamse subsidies aan vzw De Rand.

Jan Scheidtweiler, restaurant-recensent van *De Tijd* en diens magazine *Sabato*, heeft de eerste Trofee Jan Van Hemeledonck gewonnen. Dat is de nieuwe persprijs voor de beste culinaire journalistiek in het land. Scheidtweiler kreeg de prijs voor zijn bespreking van het restaurant *Le Fou est Belge*, bij Marche-en-Famenne.

Een journalist die werkt voor **Vroom.be**, dat is een website met nieuws over en advertenties voor auto's en moto's, is door de Erkenningscommissie niet erkend als beroepsjournalist. *Vroom.be* is eigendom van en wordt beheerd door Mediahuis. Volgens de Erkenningscommissie is *Vroom.be* "een commerciële bijlage, die niet onder de verantwoordelijkheid van de redactie valt".

De AVBB (VVJ en AJP samen) neemt niet deel aan de volgende conferentie van de **Europese Federatie van Journalisten (EFJ)**, die in november plaats vindt in Moskou. De AVBB acht het niet opportuun een EFJ-conferentie te organiseren in een land dat in een oorlog is verwickeld met een buurland. Onder meer Oekraïense journalisten zien zich hierdoor belemmerd om naar de bijeenkomst te gaan.

Herhaling: het zetelende **VVJ-bestuur** nadert stilaan het einde van zijn vierjarige bestuursperiode. In februari 2015 vinden nieuwe verkiezingen plaats. Tijd dan ook voor alle VVJ-leden om eens na te denken over het opnemen van een eventueel mandaat in de raad van bestuur. Het VVJ-bestuur telt minstens 7 en maximum 21 leden, te kiezen uit de diverse mediasectoren.

Wat wordt verwacht van een VVJ-bestuurslid? Dat hij/zij zoveel mogelijk de maandelijkse bestuursvergaderingen bijwoont. En voor de rest actief meedenkt met de vereniging, bijstuurt waar het verkeerd loopt en suggesties doet voor een steeds betere service aan alle leden.

IN DE VUURLIJN

VVOJ Conferentie Onderzoeksjournalistiek 2014

7 en 8 november 2014
Hogeschool West-Vlaanderen
KORTRIJK

De VVOJ conferentie onderzoeksjournalistiek is hét jaarlijks evenement voor alle journalisten die verdieping in hun vak zoeken, nieuwe technieken willen leren, en geïnspireerd willen worden om kritische en diepgravende journalistiek te blijven bedrijven. Ook als zij en hun vak onder vuur komen.

Dit jaar speciale aandacht voor waarheidsvinding in tijden van oorlog en crises. **Extra op 6 november:** exclusieve excursie naar de slagvelden van de Grote Oorlog, of een datajournalistiek boot camp voor gevorderden / beginners.

Programma-informatie en aanmelden via www.vvoj.be

